

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.02.02/ 93
Konu : 5434 sayılı Kanun ve 5510 sayılı Kanunun
4 (l) (c) kapsamındaki sigortalar için
tahsis uygulamaları

21 ŞUBAT 2011

GENELGE
2011/19

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, Devlet memurları ile Devlet memurları gibi emeklilik işlemeye tabi olanlardan aylık ücretleri her ayın 1'inde ödenenler için 01/10/2008, her ayın 15'inde ödenenler için 15/10/2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir bulunmaktadır.

Kanunun geçici 1inci maddesi ile, sosyal güvenlik bakımından 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında "sigortalı" olarak kabul edilmişler, Kanunun yürürlüğünden önce görevde başlayan ve sosyal güvenlik yönünden 5434 sayılı Kanuna tabi olan kamu görevlileri hakkında hangi hükümlerin uygulanacağına ise genel olarak Kanunun geçici 4 üncü maddesinde yer verilmiştir.

Kanunun geçici 4 üncü maddesinde yer alan hükümler ile;

- 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce 5434 sayılı Kanuna göre kendilerine veya dul ve yetimlerine bağlanmış olan aylıklar hakkında,

- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçılığı sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında,

- 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçı iken Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyle 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar ve Kanunun yürürlüğünden önce iştirakçılığı olup Kanunun yürürlüğünden sonra 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında,

- 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kamu idarelerinde hizmet akdi ile veya sözleşmeli olarak çalışanlardan; ilgili kanunları gereği 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilenler aynı statüde çalışmaya devam etmeleri nedeniyle, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı sayılanların, kendileri veya hak sahipleri hakkında, aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamlı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerekiği belirlenmiştir.

Buna göre, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların kendileri ve hak sahipleri hakkında uygulamada esas alınması gereken açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

1. Hizmet Yetersizliğinden Dolayı 5434 sayılı Kanuna Göre Emekli, Dul ve Yetim Aylığına Hak Kazanamayanlar

1.1. Hizmet Yetersizliğinden Dolayı Aylık Bağlanamayan Sigortalılar

5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına hak kazanamayanlardan, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçı olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra sigortalılığı olmayanların, borçlandığı ve ihya ettiği hizmetleri ile birlikte Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri halinde, paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren, 5434 sayılı Kanunun 41 ve ek 19 uncu maddelerine göre hesaplanacak aylıkları yine 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenecek, ancak emeklilik ikramiyesi ödenmiş süreler için ikramiye ödenmeyecektir.

1.2. Hizmet Yetersizliğinden Dolayı Aylık Bağlanamayan Hak Sahipleri

- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen, ancak Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre ölüm aylığının bağlanabilmesi için yeterli prim ödeme günü sayısı olmayan sigortalının hak sahiplerinden borçlanma ya da ihya işlemeye gerek kalmaksızın 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylığa hak kazananlara, müracaatlarını takip eden ay başından itibaren,

- Kanunun yürürlüğünden önce ölen ancak, aylık bağlanmasına müstahak dul ve yetimi olmaması nedeniyle toptan ödeme yapılmayarak yalnızca emeklilik ikramiyesi ödenenlerden 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylığa hak kazananlara (ihya yapılmaksızın) müracaatlarını takip eden ay başından itibaren,

- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölenlerle (son defa 506 ve 1479 sayılı Kanunlar ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında çalışması bulunmayanlardan) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçı olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra sigortalılığı olmayanlardan ölenlerin hak sahiplerinin borçlandığı veya ihya ettiği hizmetleri ile birlikte Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri halinde, borçlandığı veya ihya ettiği hizmetlerine ait paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren,

- Hizmetlerine karşılık toptan ödeme yapılarak tasfiye edilenler ile hizmetlerinin azlığı veya aylık bağlanmasına müstahak dul ve yetimi bulunmaması nedeniyle toptan ödeme yapılanlardan Kanunun yürürlüğünden sonra 5510 sayılı Kanuna göre aylığa hak kazanacak hak sahiplerinin, bu hizmetleri ihya etmesi ve paranın yatırılması halinde paranın yattığı tarihi takip eden ay başından itibaren,

5434 sayılı Kanunun 41 ve ek 19 uncu maddelerine göre hesaplanacak aylıkları yine 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenecek, ancak bu süreler için emeklilik ikramiyesi ödenmeyecektir.

5434 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık almakta iken, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında sigortalı olmaları, yabancı ülke mevzuatına tabi çalışmaları veya bu sigortalılıkları dolayısıyla gelir veya aylık almaları, kendilerine bağlanmış olan aylıklarının kesilmesini gerektirmeyecektir.

2. 5434 ve 5510 sayılı Kanunlara Göre Ölüm Aylığı Bağlanmış Olanlar Hakkında Yapılacak İşlemler

2.1. Hizmet süresi 10 yıldan fazla iken vefat edenlerle emekli iken vefat edenlerin dul ve yetimleri hakkında yapılacak işlemler

- Aylıkların artırılması, azaltılması, kesilmesi ve yeniden bağlanması işlemlerinde 5434 sayılı Kanunun mülga hükümleri uygulanmaya devam edilecektir. Evlenmedikleri ya da memur statüsünü kazanmadıkları (5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya başlamadıkları) sürece yetim aylıkları kesilmeyecektir.

- Dul ve yetim aylığı alan eş, anne ve kız çocuğun bu aylıklarını almakta iken 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra evlenmeleri halinde, 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle almakta oldukları aylıkların bir yıllık (12 aylık) tutarında evlenme ikramiyesi ödenecektir. Aylık almakta olan diğer hak sahiplerinin aylık oranları 5434 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde belirlenen oranlara göre yeniden tespit edilecektir.

Örnek: 5434 sayılı Kanuna göre bağlanmış ve aylık alan iki kız yetimin olması ve bu yetimlerden birisinin Kanunun yürürlüğünden sonra evlenmesi halinde, 12 aylık tutarında evlenme ikramiyesi ödenecek, diğer yetimin aylığı ise yükseltilecektir.

- 5434 sayılı Kanunun Ek 4 üncü maddesi hükmüne göre, en yüksek devlet memuru aylığının iki katından az olmamak üzere, sırasıyla emeklinin sağlığında verdiği beyannamede gösterdiği kimseye, beyanname vermemiş ise eşine, eşi yoksa çocuklarına, eşi ve çocukları yoksa anne ve babasına, anne vebabası da yoksa kardeşlerine, kardeşleri de yoksa, yapılacak ölüm yardımı tutarını geçmemek üzere fatura tutarı kadar, masrafları kendilerinin yaptığı belgeleyenlere ölüm yardımı olarak ödenecek, bu işlemlerde 5434 sayılı Kanun hükümleri esas alınacaktır.

2.2. Hizmet süresi 5 yıldan fazla 10 yıldan az iken vefat edenlerin dul ve yetimleri hakkında yapılacak işlemler

2.2.1. 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacak olanlar

- 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesi hükmü uyarınca yetim aylığı almakta olanların aylıkları, 5434 sayılı Kanuna göre yaş ve öğrenim durumları itibariyle aylıklarının kesilmesi gereken tarihe kadar, yine 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı ölüm tarihinde malul ve muhtaç olması nedeniyle dul aylığı almakta olanların aylıkları, 5434 sayılı Kanunun 41 ve ek 19 uncu maddeleri de dikkate alınarak ödenmeye devam edilecektir.

- 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçı iken Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyle 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar (kamu idarelerinde hizmet akdi ile veya sözleşmeli olarak çalışanlardan, ilgili kanunları gereği 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilenler dahil) ve Kanunun yürürlüğünden önce iştirakçılığı olup yürürlüğünden sonra 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlardan, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan sigortalılar ile bunların hak sahipleri hakkında 5510 sayılı Kanunla öngörülen aylık bağlanma şartlarını taşımaları halinde, 5434 sayılı Kanunun 41 ve ek 19 uncu maddelerine göre hesaplanacak aylıkları yine 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenecektir.

Buna göre;

- Aylıkların artırılması, azaltılması, kesilmesi ve yeniden bağlanması işlemlerinde 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edilecektir. (5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesi uyarınca ölüm tarihinde 18, orta öğrenim görmekte iseler 20, yüksek öğrenim görmekte iseler 25 yaşın dolumuna kadar ve muhtaç olmaları şartıyla aylıkları ödenecektir.)

- Dul ve yetim aylığı alan eş ve kız çocuğun bu aylıklarını almakta iken 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra evlenmeleri halinde, 12 aylık tutarında evlenme ikramiyesi ödenecektir. Aylık almakta olan diğer hak sahiplerinin aylık oranları 5434 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde belirlenen oranlara göre yeniden tespit edilecektir.

Örnek: 5434 sayılı Kanuna göre bağlanmış ve aylık alan iki kız yetimin olması ve bu yetimlerden birisinin Kanunun yürürlüğünden sonra evlenmesi halinde, 12 aylık tutarında evlenme ikramiyesi ödenecek, diğer yetimin aylığı ise yükseltilecektir.

- 5434 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine 6741 sayılı Kanunla eklenen fikra hükmüne istinaden malullük aylığı almakta olanların vefatı halinde, 5434 sayılı Kanunun Ek 4 üncü maddesi hükmüne göre, en yüksek devlet memuru aylığının iki katından az olmamak üzere ölüm yardımı olarak ödenecek, bu işlemlerde 5434 sayılı Kanun hükümleri esas alınacaktır.

2.2.2. 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacak olanlar

- 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçılardan dolayı dul ve yetim aylığı almaktı olanların, 5434 sayılı Kanuna göre aylıklarının kesilmesi gereken tarihte 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinde yer alan şartları taşımaları nedeniyle aylığa müstahak olması veya ilk defa 5510 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması halinde,

- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölenlerle (son defa 506 ve 1479 sayılı Kanunlar ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında çalışması bulunmayanlardan) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçı olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra sigortalılığı olmayanlardan ölenlerin hak sahiplerinin müracaat etmeleri, borçlandıkları veya ihya ettikleri hizmetlere karşılık borç tutarının tamamını Kurumumuza ödemeleri halinde,

5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesindeki aylık bağlama şartlarını taşıdıkları sürece, 5434 sayılı Kanunun 41 ve ek 19 uncu maddelerine göre hesaplanacak aylıkları ödenecektir.

- 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesi uyarınca, ölüm tarihinde 18, orta öğrenim görmekte iseler 20, yüksek öğrenim görmekte iseler 25 yaşın dolumuna kadar (muhtaç olmaları şartıyla) aylıklarının ödenmesine devam edilecektir. Ancak, söz konusu yaşıların dolumundan sonra ise 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olmamaları (5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentleri hariç) veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmamaları veya kendi sigortalılıkları nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması şartıyla yetim aylıklarının ödenmesine devam edilecektir.

- Borçlandığı veya ihya ettiği hizmetleri ile birlikte Kanuna göre aylığa hak kazananlara ayrıca emeklilik ikramiyeti ödenmeyecektir.

- Evlenen kız yetimlere almaktı oldukları aylığın iki yıllık (24 aylık) tutarı evlenme ikramiyeti olarak ödenecek, geride kalan aylığa müstahak dul veya yetimin aylıkları 24 aylık sürenin dolumuna kadar yükseltilmeyecek, ödenecek aylıklar alt sınır aylığının altında kalması halinde ise 5434 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesi hükmü dikkate alınarak alt sınır aylığına yükseltilecektir.

- 5510 sayılı Kanuna göre aylık bağlanan eş ve annenin evlenmesi halinde evlenme ikramiyeti ödenmeyecek, varsa geride kalanların aylıkları yükseltilicektir.

- 5510 sayılı Kanuna göre yetim aylığı almaktı iken evlenen malul kız ve erkek çocukların aylıkları kesilmeyecek ve evlenme ikramiyeti verilmeyecektir.

- Hizmet süresi 5-10 yıl arasında olan anne ya da babalarından dolayı aylık almaktı iken bu aylıkları kesilen, bilahare 5510 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması şartlarını taşıyan kişilerin yeniden aylığa girmek istemeleri halinde ise, vefat tarihinde hak sahiplerine toplu para ödemesi yapıldığı hususу dikkate alındığında, bu sürenin ihya edilmesi gerekmektedir. İhya sonucunda Kurumumuzca hesaplanacak tutarın ilgililer tarafından tamamının ödenmesinden sonra aylık bağlanması mümkün olabilecektir. Ancak, 01/10/2008 tarihinden sonra 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesinde belirlenen ve aylıkların kesilmesi gereken tarihlerde aylıkları geçici olarak durdurulan çocuklara, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesindeki şartları taşımaları halinde ihya şartı aranmadan aylıkların ödenmesine devam edilecektir.

Örnek: 5434 sayılı Kanuna göre bağlanmış ve aylık alan iki kız yetimin olması ve bu yetimlerden birisinin Kanunun yürürlüğinden sonra 5434 sayılı Kanuna göre aylık alma şartlarını kaybetmesi halinde (yaşını doldurması veya öğreniminin sona ermesi gibi), aylıkları durdurularak gerekli belgeler istenilecek, 5510 sayılı Kanuna göre aylığa müstahak olması halinde ise aylıkları açılacak, müstahak olmaması halinde kesilecektir.

2.2.3. 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre yetim aylığı alan, ancak bu Kanuna göre yetim aylığı alma hakkını yitirenlerin, 5510 sayılı Kanuna göre ölüm aylığına hak kazanmaları halinde aylıkların ödenmesi:

Hizmet süreleri 5-10 yıl arasında bulunmakta iken 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce ya da sonra vefat eden anne ve babanın çocukların, 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra ölüm aylığı bağlanması için müracaat etmeleri halinde, yetim çocukların 5434 sayılı Kanunun mülga ek 13 üncü maddesinde yer alan şartlar dahilinde yetim aylığı bağlanmasına hak kazanabilmeleri mümkün olduğundan, öncelikli olarak söz konusu ek 13 üncü madde hükmü esas alınacaktır. Buna göre; anne ve babalarından dolayı aylığa müracaat eden yetim çocukların, 5434 sayılı Kanunun 94 üncü maddesi hükmüne tabi tutularak tercihlerine göre anne ya da babalarından dolayı bir aylığı almaları, diğer dosyadan da aylığa müstahak konumda oldukları için emeklilik ikramiyesi tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir. Bu durumda bulunan yetim çocukların aylıkları, 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesi hükmü uyarınca aylıkların kesilmesi gereken tarihlerde geçici olarak durdurulacak, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesindeki şartları taşımaları halinde ihyâ şartı aranmaksızın geçici olarak durdurulduğu tarihten itibaren ödenmesine devam edilecektir.

2.2.4. Ödenecek aylıkların asgari tutarı ve aylık bağlama oranı

5510 sayılı Kanuna göre ölüm aylığına hak kazanılması ve bu aylığın hesaplanması ortaya çıkan tutarın 5434 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesine göre hesaplanacak tutardan az olması halinde, 5434 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesi hükmü esas alınacak, bağlanacak ölüm aylıkları, alt sınır aylığına yükseltilecek ödenecektir.

5434 sayılı Kanuna göre aylık almakta olan dul ve yetimlerin aylık oranları 5434 sayılı Kanunun 68 inci maddesindeki oranlar,

5510 sayılı Kanuna göre aynı dosyadan ilk defa aylığa girenlerde esas alınacak oran ise 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesindeki oranlar,
olacaktır.

Örnek 1: 5-10 yıl arasında hizmeti bulunan anne ya da babasından dolayı aylık almakta olan bir kız yetim bulunmaktadır. Aynı dosyadan 5510 sayılı Kanuna göre bir kız yetim daha aylığa girmiştir. Bu durumda, 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesine göre aylık almakta olan kız yetimin aylık oranı 5434 sayılı Kanunun 68 inci maddesine göre $\frac{8}{20}$, 5510 sayılı Kanuna göre aylığa hak kazanan diğer kız yetimin aylık oranı ise 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesine göre $\frac{5}{20}$ oranında olacaktır. Ayrıca, 5434 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesine göre yükseltilen ve iki yetim için bulunan tutarın paylaşımında ise, müstahak oldukları oranlar esas alınarak paylaşımı yapılacaktır.

Örnek 2: 5-10 yıl arasında hizmeti bulunan anne ya da babasından dolayı aylık almakta olan bir kız yetim bulunmaktadır. Aynı dosyadan 5510 sayılı Kanuna göre eş aylığa girmiştir. Bu durumda, 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesine göre aylık almakta olan kız yetimin aylık oranı 5434 sayılı Kanunun 68 inci maddesine göre $\frac{6}{20}$, 5510 sayılı Kanuna göre aylığa hak kazanan eşin aylık oranı ise 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesine göre $\frac{10}{20}$ oranında olacaktır. Ayrıca, 5434 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesine göre yükseltilen ve bir eş bir yetim için bulunan tutarın paylaşımında ise, müstahak oldukları oranlar esas alınarak paylaşımı yapılacaktır.

Örnek 3: 5-10 yıl arasında hizmeti bulunan eşinden dolayı dul aylığı almakta olan eş bulunmaktadır. Aynı dosyadan 5510 sayılı Kanuna göre anne ya da babasından dolayı bir kız yetim aylığa girmiştir. Bu durumda, 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesine göre aylık almakta olan eşin aylık oranı 5434 sayılı Kanunun 68 inci maddesine göre 12/20, 5510 sayılı Kanuna göre aylığa hak kazanan kız yetimin aylık oranı ise 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesine göre 5/20, olacaktır. Ayrıca, 5434 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesine göre yükseltilen ve bir eş bir yetim için bulunan tutarın paylaşımında ise, müstahak oldukları oranlar esas alınarak paylaşımı yapılacaktır.

Örnek 4: 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık almakta iken bu aylıkları 5510 sayılı Kanuna göre dönüştürülerek ödenmekte olan yetim kızın evlenmesi halinde, aylık tutarının 24 katı evlenme ödeneği (evlenme ikramiyesi) olarak ödenecek, aynı dosyadan 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık almakta olanların aylık oranları ise 5434 sayılı Kanunun 68 inci maddesi hükmüne göre yeniden belirlenecektir.

Örnek 5: 5434 ve 5510 sayılı kanumlara göre yetim aylığı almakta olan iki kız yetimden 5434 sayılı Kanuna göre yetim aylığını almakta olan kız yetimin evlenmesi halinde, almakta olduğu aylığın 12 katı evlenme ikramiyesi olarak ödenecek, 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık almakta olan diğer kız yetimin aylık oranı, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi hükmüne göre yeniden belirlenecek ve aylık oranı tek yetimler için belirlenen 10/20 olarak düzeltilecektir.

Örnek 6: 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesine göre aylık almakta olanların emeklilik nevilerinde bir değişiklik yapılmayacaktır. 5510 sayılı Kanuna göre ilk defa aylığa hak kazanacak olanlar ile 5434 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesine göre aylık almakta olanlardan 5510 sayılı Kanuna göre aylıklarının ödenmesine devam edilecek olanların, 5510 sayılı Kanuna göre aylık dönüştürülme işlemleri sırasında aylık bağlama oranları ve emeklilik nevileri 5510 sayılı Kanun esas alınarak düzeltilecektir.

2.2.5. Gelir ve aylıkların birleştirilmesi

5510 sayılı Kanunun 54 ve geçici 7 nci maddesinin beşinci fıkrası hükümlerinin uygulanmasında, Kanunun geçici 18 inci maddesinde belirtilen haller ile 5434 sayılı Kanuna göre aylık alanlar ile bu aylıkları almaya hak kazanacak olanlar (5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında bulunanlar dahil) ve bu aylıklar değerlendirme dışı tutulacak, bunlar hakkında 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerinde ve ilgili kanunlarda yer alan, aylığa müstahak olma şartları dikkate alınacaktır.

3. 5510 sayılı Kanuna Göre Anne ve Babaya Ölüm Aylığı Bağlama İşlemleri

3.1. 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinde, hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla anne ve babaya aylık bağlanacağı öngörülmüştür.

5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra ilk defa Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak görevde başlayanlar ile Kanunun geçici 4 üncü maddesinin ondört ve onbeşinci fıkraları kapsamında olanlardan ölenlerin anne ve babalarına ölüm aylığı bağlanması için aranılan şartların tespiti, aylık bağlanması oranları, bağlanan aylıkların kesilmesi ve yeniden bağlanması işlemlerinde aşağıda belirtilen usul ve esaslar dikkate alınacaktır.

3.1.1. Öncelikle, 65 yaşından küçük anne ve baba için artan hissenin bulunup bulunmadığına bakılarak artan hisse bulunmaması halinde talep, başka araştırma yapılmadan reddedilecektir. 65 yaşından büyük anne ve babalar için artan hisseye bakılmayacaktır.

Örnek: 01/02/2010 tarihinde ölen sigortalının ölüm tarihinde hak sahibi olarak eş ve iki çocuğu bulunmaktadır. Bu durumda eşe %50, çocuklara ise %25'er hisse oranında aylık bağlanacağından artan hisse bulunmamakta olup, ölüm aylığı talebinde bulunan anne veya babaya aylık bağlanmayacaktır.

3.1.2. İkinci olarak, anne ve babanın diğer çocukların alındıkları gelir/ayılıklar hariç olmak üzere gelir/ayılık alıp almadıkları ayrı ayrı araştırılacaktır. Araştırma sonucunda miktarına bakılmaksızın gelir/ayılık aldığı anlaşılan anne veya babanın talebi reddedilecektir. Sözleşme aylıkları da (kısımlı aylıklar) bu kapsamda değerlendirilecektir. Ayrıca, 2022 sayılı Kanuna göre aylık alan anne veya babanın tercihi alınarak 2022 aylığının kesilmesini müteakip aylık bağlama işlemleri sonuçlandırılacaktır.

Örnek: Kamu görevlisi olarak görev yapan sigortalı 12/5/2010 tarihinde ölmüş olup, ölüm aylığı talebinde bulunan anne ve baba arasında evlilik birliği mevcuttur. Baba kendi çalışmalarından dolayı 530 TL yaşıllık aylığı almaktadır. Bu durumda, babaya aylık alması nedeniyle ölüm aylığı bağlanmayacak, anneye ise, her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirin asgari ücretin net tutarından daha az olup olmadığı hususunda sosyal güvenlik kontrol memuru aracılığı ile tespit yapıldıktan sonra % 25 oranında aylık bağlanacaktır.

3.1.3. Üçüncü olarak, anne ve babanın her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirin asgari ücretin net tutarından daha az olup olmadığı tespit işlemi sosyal güvenlik kontrol memurlarınca yapılacaktır. Anne ve baba arasında evlilik bağının bulunması halinde bu tespit, her ikisinin elde ettiği kazanç ve iratlar toplamının ikiye bölünmesi suretiyle yapılacaktır. Ancak, kazanç ve iratların tespitinde diğer çocuklardan dolayı alınan gelir/ayılıklar dikkate alınmayacağından, anne ve babaya düşen pay asgari ücretin net tutarının üzerinde ise talepler reddedilecektir.

Örnek 1: 22/07/2009 tarihinde ölen sigortalının hak sahibi olarak eşi ve bir çocuğu bulunmaktadır. Aralarında evlilik birliği olan anne ve babası ölüm aylığı talebinde bulunmuştur. Baba kendi çalışmalarından dolayı X lira yaşıllık aylığı almakta, ayrıca tapusu kendisine ait işyerinden dolayı Y lira kira geliri bulunmaktadır. Annenin üzerine kayıtlı mal varlığı ve gelir/ayılık bulunmamaktadır. Bu durumda, öncelikle artan hisse olup olmadığı hususuna bakılmış ve artan hissenin olduğu görülmüştür. İkinci olarak, anne ve babanın diğer çocukların alındıkları hariç olmak üzere gelir/ayılık alıp almadığı araştırılacaktır. Baba yaşıllık aylığı alındıktan talebi reddedilecektir. Anne herhangi bir gelir veya aylık almadıktan, her türlü kazanç ve iradının asgari ücretin net tutarının altında olup olmadığı araştırılacaktır. Anne ile baba arasında evlilik birlikteliği olduğundan, eve giren gelir toplam olarak değerlendirilip ikiye bölünecektir. Bu şekilde düşen pay asgari ücretin net tutarının üzerinde olması halinde annenin talebi de reddedilecektir.

Örnek 2: 03/05/2010 tarihinde ölen sigortalının geride hak sahibi olarak eşi ve bir çocuğu bulunmaktadır. Sigortalının aralarında evlilik birliği bulunmayan anne ve babası ölüm aylığı talebinde bulunmuştur. Anne ve baba ölen diğer çocukların从中 dolayı 500'er lira aylık almakta, babanın ayrıca tapusu kendisine ait işyerinden dolayı 1.500 lira kira geliri bulunmaktadır. Bu durumda; öncelikle artan hisse olup olmadığı hususuna bakılmış ve artan hissenin olduğu tespit edilmiştir. Anne ve babanın gelir veya aylık alıp almadıklarına bakıldığımda ise, ölen diğer çocukların从中 dolayı alındıkları aylık dışında gelir ve aylık almadıkları anlaşılan anne ve babanın her türlü kazanç ve iratlarının asgari ücretin net tutarının altında olup olmadığı sosyal güvenlik kontrol memurları aracılığı ile araştırılacaktır. Anne ile baba arasında evlilik birlikteliği olmadığından her birinin kazanç ve iratları ayrı ayrı değerlendirilecektir. Annenin ayrıca bir kazancı yok iken, babanın ise diğer çocuğundan aldığı

aylık değerlendirme dışı bırakıldığında 1.500 TL kira geliri bulunmaktadır. Bu durumda, anneye aylık bağlanacak ancak, babanın 1.500 TL kira geliri 2010 yılı ilk yarısı için belirlenen asgari ücretin net tutarının üzerinde olduğundan talebi reddedilecektir.

3.1.4. Anne ve babaların her türlü kazanç ve irattan elde etmiş oldukları gelirin asgari ücretin net tutarından daha az olup olmadığına tespiti Kurumumuz sosyal güvenlik kontrol memurları aracılığı ile yaptırılacak araştırmaya göre tespit edilecektir. Araştırma sonuçlanıncaya kadar anne ve babanın gelir/aylık bağlama işlemi yapılmayacaktır. Ancak, araştırmanın sosyal güvenlik kontrol memurlarına talebin havale edildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içerisinde sonuçlanması sağlanacaktır.

3.1.5. Aynı sigortalıdan dolayı anne ve baba dışında başka hak sahiplerinin gelir/aylık taleplerinin bulunması halinde, bunların işlemleri araştırma sonucu beklenmeden sonuçlandırılacaktır.

3.1.6. Anne ve babanın müracaatında artan hisse bulunmamakla birlikte daha sonra artan hissenin ortaya çıkması halinde, aylık bağlanacak, artan hissenin ortadan kalkması halinde ise aylıkları kesilecektir.

3.1.7. Anne ve babanın toplam hissesi % 25 olduğu için, anne ve babanın her ikisinin de aylığa hak kazanması halinde hisseleri % 12,5, sadece birinin aylığa hak kazanması halinde ise hissesi % 25 olacaktır. Diğerinin daha sonra tekrar gelire girmesi halinde hisse % 12,5'a düşecektir.

4. 5510 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü Maddesinde Yer Alan Diğer Düzenlemeler

4.1. Vazife Malullüğünün Kapsamı

5434 sayılı Kanuna göre iştirakçı olup 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendine tabi olarak çalışanlar ile çalışmaya başlayacaklardan vazife malullüğü kapsamına girenler hakkında, 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin üçüncü fikası uyarınca 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fikrasına göre işlem yapılacaktır. Ancak anılan hükmeye istinaden yapılacak işlemlerde, vazife malullüğüne neden olan olayın Kanunun yürürlüğünden sonra meydana gelmiş olması hususuna dikkat edilmesi gerekmektedir.

5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fikrasında yer alan hususlar;

- Sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden,
- Kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken,
- İdarelerince sağlanan bir taşıtlı işe geliş ve işten dönüşü sırasında,
- İşyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olması,

halleridir.

4.2. Özürlülük Hükümlerinden Faydalananak Aylık Bağlanma İşlemleri

5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce çalışmaya başlamış olup, aylık talep tarihinde Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan;

- Çalışmaya başlamadan önce ilgili mevzuatına göre alınmış ve en az % 40 oranında özürlü olduklarını gösterir sağlık kurulu raporu bulunanların,

- En az % 40 oranında doğuştan özürlü olduklarını belgeleyenlerin,

en az 15 yıl emekli keseneği ödemeleri kaydıyla (506 ve 1479 sayılı Kanunlar ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında geçen çalışmaları dahil), haklarında 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

4.3. Çalışmaya Başladıkten Sonra Ortaya Çıkan Çalışma Gücü Kayıp Oranları Esas Alınarak Aylık Bağlama İşlemleri

5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce çalışmaya başlamış olup, aylık talep tarihinde Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan çalışmaya başladıkten sonra ortaya çıkan çalışma gücü kayıp oranları nedeniyle özürlüler için öngörülen haklardan yararlanamadığı gibi bu çalışma gücü kayıp oranları esas alınarak haklarında malullük hükümleri de uygulanamayan sigortalılara 5510 sayılı Kanunun geçici dördüncü maddesinin altıncı fikrasi ile yeni bir hak tanınmıştır. Bu durumda bulunan sigortalılar hakkında, Kurumumuzca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

- % 50 ilâ % 59 arasında olduğu anlaşılanlar için en az 5760 gün (16 yıl),
- % 40 ilâ % 49 arasında olduğu anlaşılanlar için en az 6480 gün (18 yıl),

emekli keseneği ödenmiş olması kaydıyla (506 ve 1479 sayılı Kanunlar ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında geçen çalışmaları dahil), yaşılık aylığına hak kazanacaklar ve haklarında 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

4.4. 5434 sayılı Kanuna Göre Emekli Aylığı Almakta İken Belediye Başkanlığı Görevini Yapmış Olanlara Makam Tazminatı Ödenmesi

Bilindiği üzere, 5434 sayılı Kanunun mülga ek 68 inci maddesi hükmü uyarınca belediye başkanlığı görevlerinde bulunduktan sonra kendilerine veya ölenlerin hak sahiplerine 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanmış olması halinde, söz konusu madde ile belirlenmiş olan gösterge rakamları esas alınarak makam ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenmektedir. Bununla birlikte 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre emekli aylığı almakta iken belediye başkanlığına seçilen ve bu görevi yaptıkları dönemlerdeki hükümler gereği sosyal güvenlik bakımından 5434 sayılı Kanun ile yeniden iştirakçı olarak ilgisini kurmayanlar, bulunmuş oldukları belediye başkanlığı görevleri esas alınarak makam ve temsil/görev tazminatlarından yararlanılmamışlardır.

5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin on birinci fikrasi ile bu kapsamda bulunanlara 5434 sayılı Kanunun mülga 39 uncu ve mülga ek 68 inci maddelerinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarının almakta oldukları emeklilik veya yaşılık aylıklarına ilave edilmek suretiyle ödemesi imkanı tanınmıştır. Buna göre;

4.4.1. Kapsamı

- Bu fikra hükümleri emeklilik statüsünde iken belediye başkanlığı görevini yapmış olan ve 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçılığını sağlamayanlar hakkında uygulanacak, Kanunun yürürlüğünden önce belediye başkanlığı görevi dolayısıyla 5434 sayılı Kanuna tabi olup henüz aylık bağlanmamış olanlar ile emeklilik statüsünde iken belediye başkanlığı görevini yürüten ve bu görevinden dolayı 5434 sayılı Kanuna göre istekleri üzerine iştirakçılığını sağlayanlar hakkında ise hizmet ve yaş açısından 5434 sayılı Kanunun geçici 205 ve geçici 206 ncı maddeleri hükümleri esas alınacaktır.

- 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fikrasi gereğince belediye başkanlarına ilgili tazminatların ödemesi için bunların seçimle iş başına gelmiş olmaları gerekmektedir. Bu fikranın ve 5434 sayılı Kanunun mülga hükümlerinin uygulanmasında;

- Ülkemizde 17 Kasım 1963 tarihinde yapılan genel mahalli idareler seçimleriyle birlikte ilk defa belediye başkanları doğrudan halk tarafından seçilmeye başlanmıştır. Bu tarihten önce ise belediye başkanları, seçilmiş belediye meclis üyeleri tarafından ve kendi

üyeleri arasından seçilmekte olduğundan, 17 Kasım 1963 tarihinden önce belediye başkanlığı görevini yapmış olan ve bu görevlerine belediye meclis üyeleri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilenler de 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası hükmünden yararlanacak, bu görevlerine belediye meclis üyeleri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilmeyenler ise yararlanmayacaklardır.

- 5393 sayılı Belediye Kanunu gereğince, belediye başkanlarının ölüm, hastalık, istifa ve benzeri sebeplerle görevden ayrılmaları halinde, yerine seçilecek belediye başkanı belediye meclisi üyeleri arasından ve gizli oyla seçileceği ve görev süresinin yerine seçildiği belediye başkanının görev süresi ile sınırlı olduğuna yönelik düzenleme dikkate alındığında, bu usulle seçilen belediye başkanları seçimle görevde gelmiş belediye başkanı olarak değerlendirilecektir.

4.4.2. Yaşlılık aylığı bağlanan veya bağlanacak olanlar için

- 2008/Ekim tarihinden önce belediye başkanı olarak görev yapmış olmaları veya halen bu görevi yapıyor olmaları, bu görevlerine seçimle gelmeleri ve bu görevlerini en az iki yıl sürdürmeleri,

- Kadın ise 58, Erkek ise 60 yaş ve 9000 gün (25 yıl) kesenek ödenmiş veya kadın ve erkek için 61 yaş ve 5400 gün (15 yıl) kesenek ödenmiş olması şartlarını yerine getirmeleri, gerekmektedir.

4.4.3. Malullük Aylığı Bağlanan veya Bağlanacak Olanlar (5434 sayılı Kanunun 39 uncu Maddesinin (j) Fıkrası dahil) İçin

- 2008/Ekim tarihinden önce belediye başkanı olarak görev yapmış olmaları veya halen bu görevi yapıyor olmaları, bu görevlerine seçimle gelmeleri ve bu görevlerini en az iki yıl sürdürmeleri şartları aranacaktır.

(Malullük veya özürlü aylığı bağlanan veya bağlanacak olanlar için kadın ise 58, erkek ise 60 yaş ve 9000 gün (25 yıl) kesenek ödenmiş veya kadın ve erkek için 61 yaş 5400 gün (15 yıl) kesenek ödenmiş olması şartları aranmayacağı.)

4.4.4. Ölüm Aylığı Bağlanan veya Bağlanacak Olan Hak Sahipleri İçin

- 2008/ Ekim tarihinden önce belediye başkanlığı görevinden ayrıldıktan sonra vefat edenler için, iki yıl belediye başkanlığı görevinde bulunmuş olması şartı aranacak,

- Belediye başkanı iken vefat edenler için, makam tazminatı veya yüksek hâkimlik tazminatına müstahak görevlerde iki yıl bulunma şartı aranmayacağı.

4.4.5. Başlangıç Tarihi

4.4.1'de açıklanan şartları 2008/Ekim ayı başı itibarıyle yerine getiren sigortalılar Kanunun yürürlük tarihini takip eden ay başı itibarıyle; Kanunun yürürlük tarihinden sonra yerine getirenler hak kazandıkları tarihi takip eden aybaşı itibarıyle makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı almaya hak kazanacak ve söz konusu miktarlar bağlanan veya bağlanacak olan aylıklara ilave edilecektir. Temsil veya görev tazminatı ödenebilmesi için ilgililerden kamu kesiminde yönetim ve denetim kurulu üyeliği de dahil olmak üzere herhangi bir görev yapmadıkları yönünde beyan ve taahhütname istenilmesi gerekmektedir.

4.4.6. Vazife Malullüğü Halinde Makam Tazminatına Hak Kazanma

5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin on birinci fıkrası, seçimler neticesinde belediye başkanlığı görevini yapmış olanlardan emeklilik, malullük aylığı alanlar/alacak olanlar ile bunların vefatlarında dul ve yetim aylığı alanlar/alacak olanları kapsadığından söz konusu fıkra hükmü;

- 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçı olanlardan, vazifelerini yapamayacak duruma giren ve bu malullüklerinden dolayı vazife malullüğü aylığı alanlar ile bunların vefatlarında hak sahipleri hakkında uygulanacaktır.

- 5434 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapmakta iken er olarak silah altına alındıkları dönemde askerlik hizmetinden dolayı vazife malülü olmalarından dolayı vazife malullüğü aylığı alanlar ile bunların vefatlarında hak sahipleri hakkında uygulanacaktır.

- 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti olmayanlardan er vazife malullüğü aylığı alanlar ile bunların vefatlarında hak sahipleri hakkında uygulanmayacağındır.

Örnek: 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunanlardan vazife malullüğü aylığı veya er vazife malullüğü aylığı almakta iken seçimler neticesinde belediye başkanlığı görevini yapmış olan ve bu görevlerinden dolayı 5434 sayılı Kanunla iştirakçılığını sağlamayan kişilerin 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin on birinci fıkrası hükmünden yararlanılmaları gerekmektedir.

4.5. KeseneK veya Toptan Ödemeleri Zamanaşımına Uğrayan Hizmet Sürelerinin Değerlendirilmesi

4.5.1. KeseneK veya toptan ödemeleri zamanaşımıma uğramış olması nedeniyle hizmetleri tasfiye edilmiş olanların, tasfiye edilmiş süreleri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın hizmet olarak dikkate alınacaktır.

4.5.2. 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden evvel 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmış olanların (zamanaşımıma uğrayan hizmetlerin ilavesi hükmü 5510 sayılı Kanunla getirildiğinden) zamanaşımıma uğrayan hizmetleri toplam hizmetlerine ilave edilerek aylıkları 01.11.2008 tarihinden itibaren zamanaşımı hükmü dikkate alınarak yükseltilicek, ancak bu sürelerine karşılık emeklilik ikramiyesi ödenmeyecektir.

4.5.3. Kanunun yürürlüğünden önce zamanaşımıma uğramış hizmetleri bulunan ve Kanunun yürürlüğünden sonra bu hizmetleri ile birlikte ilk defa aylığa hak kazanacaklara, bu sürelerine karşılık 5434 sayılı Kanuna göre emeklilik ikramiyesi ödenecektir.

4.5.4. Kanunun yürürlüğünden önce zamanaşımıma uğrayan hizmetlerden dolayı aylığa hak kazanamayan dul ve yetimlere, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesindeki aylık bağlama şartlarını taşımaları kaydıyla, 5434 sayılı Kanunun 41 ve ek 19 uncu maddelerine göre hesaplanacak aylıkları yine 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenecek, ancak bu sürelerine karşılık emeklilik ikramiyesi ödenmeyecektir.

5. Malullük Aylığı Bağlanmasına Yönelik 5510 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü Maddesinin On Beşinci Fikrası Hükmü ile Birlikte 25 ve 26 ncı Maddeleri Hükümlerinin Uygulanması

5.1. Hizmet süresi 5 yıldan az olan ve 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce görevinden ayrılmış, ancak görevde iken almış olduğu sağlık kurulu raporu, mülga Emekli Sandığı Sağlık Kurulunca incelenmiş ve maluliyetlerine karar verilerek toptan ödeme yapılmış olanların, 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin on beşinci fıkrası hükmüne istinaden borçlanacağı ya da ihya edeceği hizmetlerle birlikte 5 yılı doldurması ve 5510 sayılı Kanuna göre hizmet yönünden aylığa hak kazanır duruma gelmesi halinde, görevde iken alınmış olan sağlık kurulu raporları dikkate alınarak, 5510 sayılı Kanunun 25 ve 26 ncı maddelerine göre (başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malül olup olmadığı yönüyle) incelenmesi için Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü Maluliyet ve Sağlık Kurulları Daire Başkanlığına gönderilecektir.

5.2. Görevde iken alınmış olan sağlık kurulu raporları bulunmayanların ve hizmet süresi 5 yıldan az ya da fazla olmakla birlikte borçlanacağı ya da ihya edeceği hizmetleri de olmayanların maluliyet talepleri reddedilecektir.

5.3. 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçılığı sona erenlerden açıkta olanların, 5510 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinde yer alan, “b) En az on yıldan beri sigortalı bulunup, toplam

olarak 1800 gün” hükmüne göre malullük aylığı bağlanması talebinde bulunmaları halinde, talepleri reddedilecektir.

6. 5510 sayılı Kanunla Getirilen Diğer Düzenlemeler

6.1. Boşandığı Eşiyle Birlikte Yaşayanların Durumu

5510 sayılı Kanunun gelir ve aylık bağlanmayacak haller başlıklı 56 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan, “Eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıkları kesilir. Bu kişilere ödenmiş olan tutarlar, 96 ncı madde hükümlerine göre geri alınır.” hükmün uygulanmasında aşağıda açıklanan işlemler yapılacaktır.

6.1.1. Kanunun yürürlük tarihinden önce eşinden boşandığı halde, Kanunun yürürlüğünden sonra boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların bu durumlarının tespit edilmesi halinde ödenmekte olan aylıkları Kanunun yürürlük tarihini takip eden ay başından itibaren; Kanunun yürürlüğünden sonra boşananlardan eşile fiilen birlikte yaşadığı belirlenenlerin ise aylık bağlandığı tarihten itibaren ödenmekte olan aylıkları kesilecek, Kanunun yürürlük tarihinden sonraki dönemler için yersiz ödenen tutarlar geri alınacaktır.

6.1.2. Aylık bağlanması talebiyle Kurumumuza yapılan yazılı müracaatların incelenmesi neticesinde aylığa müstahak hak sahiplerine aylıkları bağlanacak, ancak ihbar veya şikayet olması yada Kurumumuzca gerekli görüldüğü hallerde aylıkları bağlanmaksızın, sosyal güvenlik kontrol memurlarına gerekli inceleme yaptırılarak sonucuna göre işlemler gerçekleştirilecektir.

6.1.3. Boşandığı eşi ile tekrar evlenerek evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği talebinde bulunanların, evlenme tarihinden önceki boşanmalarının muvazaalı olup olmadığı hakkında, bu kişilerin ikamet ettiğleri Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerinden, “Evlendiği eski eşinden daha önce boşanmaları muvazaalıdır/muvazaalı değildir” ifadelerinin net olarak belirtimesi suretiyle sosyal güvenlik kontrol memurlarınca düzenlenecek olan rapor Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik İşlemleri Daire Başkanlığına en fazla 2 ay içerisinde gönderilecektir. Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerinin evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği talebinde bulunan kişinin boşandığı eşiyle yeniden evlenmesi öncesi boşanmalarının muvazaalı olduğu yönünde rapor tanzim etmesi durumunda İl Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulacaktır. Evlenme dolayısıyla ilgililere evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği tahakkuk ettirilmeden aylıkları kesilecek ve ölen iştirakçı veya sigortalıdan dolayı 5434 sayılı Kanuna göre aylık almakta olan dul veya yetimlerin aylık oranları 12 aylık süre beklenmeksızın değiştirilecektir. Bunlardan 5510 sayılı Kanuna göre ölüm aylığı almakta olan hak sahiplerinin aylık oranları ise 24 aylık süre bitimine kadar değiştirilmeyecektir.

6.1.4. Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerinden istenilen ve sosyal güvenlik kontrol memurlarınca düzenlenerek Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik İşlemleri Daire Başkanlığına gönderilen raporlarda, evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği talebinde bulunan kişilerin boşandığı eşiyle yeniden evlenmesi öncesi boşanmalarının muvazaalı olduğu yönünde rapor tanzim edilmesi halinde, ilgililerin evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği talepleri reddedilecektir.

6.1.5. Boşandığı eşiyle yeniden evlilik birlikteliği kurmayan ve boşandığı eşi dışında başka bir kişi ile evlilik birlikteliği kuran, bu nedenle evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği talebinde bulunan müstahak kişilere herhangi bir araştırma yapılmadan 5434 veya 5510 sayılı Kanunlarda yer alan hak sahipliği şartlarını taşımaları halinde bu kanunlarda yer alan ilgili hükümler uygulanacaktır. Ayrıca, aynı dosyadan halen aylık almakta olan diğer hak

sahiplerinin aylık oranları evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneğine hak kazandıkları kanun hükmü esas alınarak düzeltilecektir.

6.1.6. Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerinden istenilen ve sosyal güvenlik kontrol memurlarınca düzenlenerek Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik İşlemleri Daire Başkanlığına gönderilen raporlarda, evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği talebinde bulunan kişilerin boşandığı eşiyle yeniden evlenmesi öncesi boşanmalarının muvazaalı olduğunun tespit edilemediğinin belirtilmesi halinde, ilgililere evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği tahakkuk ettirilmesi şartlarını taşımaları koşulu ile evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği tahakkuk ettirilecektir.

6.1.7. Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerince denetim işlemi en fazla 2 ay içerisinde sonuçlandırılacaktır.

6.1.8. Boşanmaları nedeniyle aylık bağlanan, evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği verilen dosya sayısının % 10'unun örnekleme usulü ile seçilerek, bu dosyalardan boşanma tarihi ile aylık veya evlenme ikramiyesi/evlenme ödeneği talep tarihi arasında 1 yıl ve daha az süre bulunanlar hakkında, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşayıp yaşamadığı konusunda sosyal güvenlik kontrol memurlarına inceleme yaptırılmak üzere takibi yapılacaktır.

7. 5510 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Diğer Konular

7.1. Ek Gösterge

25/03/2008 tarihli ve 26827 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Daniştay İctihatları Birleştirme Kurulunun 07/12/2007 tarihli ve Esas No: 2005/2, Karar No: 2007/1 sayılı kararında özetle; 657 sayılı Kanunda öngörüldüğü üzere kadrosuz memur çalıştırılamayacağı, ek göstergeden yararlanabilmek için 657 sayılı Kanuna ekli cetvellerde karşılığı gösterilen kadroların birine atanmış ve bu görevi fiilen ifa ediyor olma şartlarının birlikte gerçekleşmesi gereği, bu Kanuna tabi kurumlarda görev yapan personelin ek göstergelerinin kadro şartına bağlılığı, bu durumda ek göstergeden yararlanabilmek için salt unvana sahip olmanın yeterli olmadığı, o unvana ilişkin görevde (kadroda) bulunmak gereği, 657 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin ek gösterge konusunda bu Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerle atifaptığından ilgililere uygulanacak ek göstergenin tespitinde söz konusu cetvellerin yanında 43 üncü maddede yer alan düzenlemelerin de (unvana ilişkin görevde-kadroda bulunma koşulunun da) gözönünde bulundurulması gereği, dolayısıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi kurumlarda görev yapan personelin ek göstergelerinin anılan Kanuna ekli ek gösterge cetvellerinde yer alan ek gösterge rakamlarından yararlanılabilmelerinin ancak fiilen görev yapmakta oldukları kadrolar için ek gösterge öngörülmesi halinde yararlanacakları, kadro unvanında herhangi bir değişiklik olmadığı sürece mezuniyet diplomasında yer alan unvan, başka bir anlatımla tahsil durumu dikkate alınarak ek gösterge uygulamasından yararlanamayacakları belirtilmektedir.

Söz konusu karar esas alınarak;

- Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve 07/03/1996 tarihli ve 22573 sayılı, 01/12/2001 tarihli ve 24600 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanan 142 ve 152 sayılı Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğlerinde de öngörüldüğü üzere, ilgililerin kadro görev unvanlarında herhangi bir değişiklik olmadığı sürece bitirdikleri üst öğrenime ilişkin diplomada yer alan unvanlarının dikkate alınarak ek gösterge uygulanmasının mümkün olmadığı ve mühendisler için dereceler itibariyle öngörülen ek göstergeden, ancak mühendis kadrosuna atanması halinde yararlandırılmalarının mümkün olacağı şeklinde yapılan uygulamaya devam edilecektir.

- Yargı kararları uyarınca mezuniyet diplomasında yer alan unvan dikkate alınarak Teknik Hizmetler Sınıfı bölümünde yer alan ek gösterge rakamları uygulanmak suretiyle

emekli, adı malullük, vazife malullüğü aylığı ile dul ve yetim aylığı ödenenlerin ek göstergelerinin, Danıştay İctihatları Birleştirme Kurulu kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihi takip eden ay başı olan 01/04/2008 tarihinden itibaren fiilen görev yaptıkları kadro görev unvanlarına göre yeniden tespit edilmesi, bu tarihten öncesi için herhangi bir işlem yapılmaması gerekmektedir.

8. Yürürlükten Kaldırılan Genelgeler

02/06/2008 tarihli 2008-49, 10/06/2008 tarihli 2008-51, 17/11/2008 tarihli 2008-95 sayılı Genelgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini arz/rica ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

DAĞITIM:

Gereği :
Merkez ve Taşra Teşkilatına
Kamu Kurum ve Kuruluşlarına

Bilgi:
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına

....-/2011 Sos.Güv.Uzm. : A. ALTINTAŞ
....-/2011 Şb.Md. : N. TAŞAN
....-/2011 Daire Bşk.V. : İ. ERTÜZÜN
....-/2011 Genel Müdür : İ. ULAŞ
....-/2011 Kur.Bşk.Yrd. : İ. ÇELİKOĞLU